

VILNIAUS VYTĖS NEMUNĖLIO PRADINĖS MOKYKLOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Vytės Nemunėlio pradinėje mokykloje (toliau – mokykloje) tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
2. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą mokykloje.
3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:
 - 3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 3.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;
 - 3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.
4. Visi mokyklos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti supažindinti su mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka.
5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos patyčių formoms apibūdinti:
 - 5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):
 - 5.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
 - 5.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;
 - 5.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;
 - 5.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.
 - 5.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

- 5.3. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;
- 5.4. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);
- 5.5. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;
- 5.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;
- 5.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);
- 5.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.
6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi mokyklos bendruomenės nariai.
8. Mokyklos vadovas yra atsakingas už Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.
9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip trys atsakingi asmenys. Mokyklos vadovas jais paskiria vaiko gerovės komisijos narius ir/ar kitus asmenis, kurie kasmet:
- 9.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;
- 9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per metus);
- 9.3. anonimiškai surenkama informacija apie įvykusias ar tariamas patyčias naudojantis mokyklos interneto svetainėje, adresu <https://www.vytenemunelis.lt/>, esama „Patyčių dėžute“;
- 9.4. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir

intervencijos priemonių planą;

9.5. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo planoturinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.6. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.7. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo tobulinimo;

9.8. atlieka kitus mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Bendruomenės nariai, norintys pranešti apie patirtas arba pamatytas patyčias, mokyklos interneto svetainėje, adresu <https://www.vytenemunelis.lt/>, užpildo pranešimą elektroninėje platformoje „Patyčių dėžutė“. Pildant reikia nurodyti žmogaus, kuris patyrė patyčias, bei besityčiojančio žmogaus duomenis, galimus patyčių stebėtojus, įvykio datą, vietą ir laiką. Prie pranešimo galima pridėti elektroninių patyčių ekrano nuotrauką.

11. Mokykla apie užpildytą ir išsiųstą pranešimą „Patyčių dėžutėje“ sužino naudodamasi administracine sistema, kuri susieta su socialinės pedagogės ir IT specialisto elektroniniu paštu. Informacija tikrinama ir reaguojama kiekvieną dieną. Identifikavus smurto, patyčių atvejus taikomas Vilniaus Vytės Nemunėlio pradinės mokyklos reagavimo į patyčias ir pagalbos joms įvykus planas.

12. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

13. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

13.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

13.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

13.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.4. informuoja klasės vadovą ar kuratorių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

13.5. atlieka kitus Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše numatytus veiksmus.

14. Klasės vadovas, administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas informuoja mokinių tėvus įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias.

15. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

- 15.1. užpildo įvykio fiksavimo formą;
 - 15.2. įvykio fiksavimo formą registruojama patyčių registravimo žurnale;
 - 15.3. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;
 - 15.4. atlieka kitus Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše numatytus veiksmus.
16. Klasės vadovas nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui kreipiasi į mokyklos vaiko gerovės komisiją ar konkrečius Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše nurodytus asmenis ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.
17. Mokyklos vaiko gerovės komisija ar patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuojantys asmenys įvertinę turimą informaciją:
- 17.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus(globėjus, rūpintojus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
 - 17.2. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją;
 - 17.3. atlieka kitus mokyklos tvarkos apraše numatytus veiksmus.
18. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi mokyklos tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.
19. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše.
20. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.
21. Tais atvejais, kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ar kuratorius ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
-